បទអន្តរាគមន៍

ឯកឧត្តមបណ្ឌិត ចន្ទ សារុន រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

ក្នុងវេទិកាសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជាលើកទី **III**

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១០

****

សូមគោរព : -ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

-ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ឯកអគ្គរាជទូត-រដ្ឋទូត

-ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី

ជាបឋមក្នុងនាមក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ និង ខ្លួនខ្ញុំផ្ទាល់ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅដល់គ្រប់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ ដែលបានចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មនៅកម្ពុជា ដែលក្នុងនោះក៏មិនភ្លេចផងដែរនូវការចូលរួមយ៉ាងសកម្មរបស់ប្រទេសអូស្ត្រាលី ដែលជាតួអង្គមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការជំរុញដឹកនាំ និងសហការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រ កសិកម្ម និង ទឹក ឱ្យបានសម្រេចជោគជ័យតាមការរំពឹងទុក ហើយខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ និងចាត់ទុកថាឯកសារនេះគឺជាឧបករណ៍យុទ្ធសាស្ត្រមួយ សម្រាប់វិស័យកសិកម្ម និង ទឹក ជារួម។ ជាមួយនេះខ្ញុំសូមអនុញ្ញាតឆ្លើយនូវសំណួររបស់លោកជំទាវ ឯកអគ្គរដ្ឋទូត ដែលមានខ្លឹមសារដូចតទៅ :

១- គោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលលើការផ្តល់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច

រាជរដ្ឋាភិបាលបានចាត់ទុកផ្នែកឯកជនជាដៃគូអភិវឌ្ឍមួយដ៏សំខាន់ដើម្បីអភិវឌ្ឍធនធានទាំងឡាយបង្កើតជាផលិតផលស្បៀង អាហារ និងទំនិញផ្សេងៗ ដើម្បី :

-កែទំរង់ប្រព័ន្ធកសិកម្មពីខ្នាតតូចមកខ្នាតធំ

-លើកស្ទួយការវិនិយោគលើផ្នែកកសិ-ឧស្សាហកម្ម និងទាក់ទាញលំហូរទុនវិនិយោគ

-លើកស្ទួយជីវភាពប្រជាជនកម្ពុជា តាមរយៈការបង្កើតការងារ និងបង្កើនប្រាក់ចំណូលគ្រួសារបន្ថែម

-បង្កើនបន្ថែមនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនានាដូចជា ផ្លូវគមនាគមន៍ សេវាសុខភាព សេវាអប់រំ និងទីផ្សារនៅទីជនបទ ។ល។ ដែលទទួលបានមកពីការសាងសង់របស់ក្រុមហ៊ុន

-ការវិនិយោគរបស់ផ្នែកឯកជនលើដីសម្បទានក្នុងវិស័យកសិឧស្សាហកម្មអាចនាំឱ្យមានការអភិវឌ្ឍន៍ដល់ឧស្សាហកម្មកែច្នៃកសិផលក្នុងស្រុកសម្រាប់នាំចេញនិងជាប្រភពទីផ្សារដល់ផលិតផលរបស់គ្រួសារឬសហគមន៍កសិករ

-លើកស្ទួយការដាំដុះឈើ កៅស៊ូ ចិញ្ចឹមសត្វ និងវារីវប្បកម្ម និងការកែច្នៃសម្រាប់ការនាំចេញដោយឈរលើក្របខណ្ឌផ្តល់ផលប្រយោជន៍សមស្របទៅវិញទៅមក រវាងវិនិយោគិន និងរដ្ឋ។

-ផ្ទេរបច្ចេកវិជ្ជា (ដាំដុះ និងកែច្នៃ)

-ការពារបរិស្ថាន ជៀសវាង ឬកាត់បន្ថយជាអតិបរមាផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន បណ្តាលពីសកម្មភាពវិនិយោគក្នុងន័យរក្សានិរន្តរភាពបរិស្ថានភាពធម្មជាតិ និងនិរន្តរភាពអភិវឌ្ឍន៍ ។ល។

២- មូលដ្ឋានគតិយុត្តិពាក់ព័ន្ធនិងការផ្តល់ និងគ្រប់គ្រងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ដែលយើងមាន :

- ច្បាប់ភូមិបាល ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០១ (មាត្រា ៤៨ ដល់ មាត្រា ៦២)

- ច្បាប់ស្តីពី ព្រៃឈើ ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០២

- ច្បាប់ស្តីពី វិនិយោគនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចុះថ្ងៃទី ០៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣

- អនុក្រឹត្យ លេខ ១៤៦ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៥ ស្តីពី សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច

-អនុក្រឹត្យ លេខ ១១៨ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០៥ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋ

-អនុក្រឹត្យ លេខ ១២៩ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៦ ស្តីពី វិធាន និងនីតិវិធីនៃការធ្វើអនុបយោគទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ និងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ

-អនុក្រឹត្យ លេខ ១១៤ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែសីហា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពី ការដាក់បញ្ចាំ-ការផ្ទេរនូវសិទ្ធិលើការជួលរយៈពេលវែង ឬសិទ្ធិលើសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច

-អនុក្រឹត្យ លេខ ១៣១ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពី ការកែសម្រួលអនុក្រឹត្យ ស្តីពីសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច។ល។

៣-យន្តការនៃការផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច (មាត្រា ២៨ នៃអនុក្រឹត្យស្តីពី សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច) ដែលមាន :

-គណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋខេត្ត, ក្រុមការងារដីរដ្ឋថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ និងក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់

-លេខាធិការដ្ឋានបច្ចេកទេសសម្រាប់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច(SELC: ជាកន្លែងទទួលពាក្យស្នើសុំវិនិយោគ និងជាអ្នកសិក្សាវាយតម្លៃលើសំណុំឯកសារគំរោងវិនិយោគដែលមាន០៨ ស្ថាប័នចូលរួម MAFF, MoE, MLMUPC, MoI, MEF, CDC , CoM, MoC)

-អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចចុះកិច្ចសន្យា (ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី MAFF)

-រាជរដ្ឋាភិបាលជាអ្នកសម្រេចផ្តល់គោលការណ៍លើគំរោងវិនិយោគតាមរយៈសំណើរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចចុះកិច្ចសន្យានិងជាអ្នកផ្តល់សិទ្ធិប្រទានជូនអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចចុះកិច្ចសន្យាដើម្បីចុះហត្ថលេខាលើកិច្ចសន្យាក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាលជាមួយក្រុមហ៊ុន ។

៤-វិធីសាស្រ្តនៃការផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច :

ដំណើរការនៃការផ្តល់ដី សម្បទានសេដ្ឋកិច្ចចែកជា **៨ ជំហ៊ាន** ដូចខាងក្រោម :

ជំហ៊ានទី ១ : ក្រុមហ៊ុនដាក់ពាក្យស្នើសុំនៅលេខាធិការដ្ឋានបច្ចេកទេសសម្រាប់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ដែលមានឯកសារភ្ជាប់ដូចខាងក្រោម :

ក-របាយការណ៍នៃការសិក្សាវាយតម្លៃដំបូងអំពីហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាននិងសង្គមក្នុងតំបន់វិនិយោគ....០២ ច្បាប់

ខ-លិខិតចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុនចេញដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម..០២ ច្បាប់

គ-លក្ខន្តិកៈរបស់ក្រុមហ៊ុន...០២ ច្បាប់

ឃ-ផែនទីទីតាំងស្នើសុំ(ពណ៌) ....០៣ ច្បាប់

ង-អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ឬ លិខិតឆ្លងដែនថតចម្លងរបស់ប្រធាន និងសមាជិកតំណាងក្រុមហ៊ុន...............០២ ច្បាប់

ច-រូបថត (៤ គុណ ៦) ....០៣ សន្លឹក

ជំហ៊ានទី ២ : លេខាធិការដ្ឋានបច្ចេកទេសសម្រាប់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ពិនិត្យ លើឯកសារស្នើសុំវិនិយោគ

ជំហានទី ៣ : លេខាធិការដ្ឋានបច្ចេកទេសសម្រាប់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ប្រជុំពិភាក្សាលើគំរោងស្នើសុំវិនិយោគហើយផ្តល់មតិយោបល់ជូនអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចចុះកិច្ចសន្យា (ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ)ដើម្បីពិនិត្យ សម្រេចថា គួរពិចារណា ឬមិនពិចារណា។

ជំហានទី ៤ :អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចចុះកិច្ចសន្យា (ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ) សម្រេច:

-មិនធ្វើការពិចារណា គឺ SELC ឆ្លើយបដិសេធគំរោង

-ករណីឯកភាពពិចារណាលើគំរោង ចាត់ក្រុមការងារចម្រុះដែលមានសមាសភាព SELC និង MAFF ចុះពិនិត្យសិក្សាវាយតម្លៃជាក់ស្តែងលើទីតាំងដោយសហការជាមួយក្រុមការងារខេត្តសិក្សាលើទីតាំងភូមិសាស្ត្រស្ថានភាពដីស្ថានភាពព្រៃ ផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន-សង្គម ផ្ទៃដីពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀតក្នុងតំបន់ស្នើសុំ។ បន្ទាប់មក SELC ប្រជុំពិភាក្សា និងលើករបាយការណ៍ ហើយផ្តល់មតិយោបល់ជូនអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចចុះកិច្ចសន្យា។

ជំហានទី ៥ : អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចចុះកិច្ចសន្យា ពិនិត្យសម្រេចផ្អែកលើយោបល់ SELC និងយោបល់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធ ឬ ជំនាញផ្សេង២ :

-ក្នុងករណីឯកភាពលើគម្រោងស្នើសុំ MAFF ធ្វើលិខិតស្នើសុំគោលការណ៍ការសម្រេចពីរាជរដ្ឋាភិបាល

-ក្នុងករណីមិនឯកភាព ជំរាបជូនក្រុមហ៊ុនវិញ។

ជំហានទី ៦ : រាជរដ្ឋាភិបាលពិនិត្យ និងផ្តល់គោលការណ៍វិនិយោគជូនក្រុមហ៊ុន ។

ជំហានទី ៧ : MAFF ចាត់ក្រុមការងារចុះកំណត់គោលព្រំដី និងកាត់កងផ្ទៃដីពាក់ពន្ធ័នានាតាមខ្លឹមសារ សជណ។

ជំហានទី ៨ : បន្ទាប់ពីបញ្ចប់ការងារជំហាន៧ នេះ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ស្នើសុំសិទ្ធិប្រទានពីរាជរដ្ឋាភិបាលដើម្បីចុះកិច្ចសន្យាជាមួយក្រុមហ៊ុន ។

៥-យន្តការនិងវិធានការដោះស្រាយបញ្ហាទំនាស់ដីសម្បទាន : កន្លងមកការដោះស្រាយជម្លោះដីធ្លីរវាង ក្រុមហ៊ុនដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច និងប្រជាពលរដ្ឋ ក្រសួងបានប្រើប្រាស់យន្តការ ២ គឺ :

-ថ្នាក់មូលដ្ឋានជាអាទិភាពមុន (អាជ្ញាធរដែនដី និងជំនាញថ្នាក់ខេត្ត)

-ប្រើប្រាស់យន្តការថ្នាក់ជាតិមានពីរដំណាក់កាល គឺក្នុងក្របខណ្ឌជំនាញផ្ទាល់ MAFF : ជាមួយមូលដ្ឋាន និងអាជ្ញាធរជាតិដោះស្រាយបាតុភាពដីធ្លី

-គោលដៅនៃការដោះស្រាយ គឺធ្វើយ៉ាងណាការពារធនធានជាសម្បត្តិរបស់រដ្ឋដើម្បីផលប្រយោជន៍ជាតិ ឬផលប្រយោជន៍សាធារណៈជាធំមិនឱ្យធ្លាក់ទៅលើផលប្រយោជន៍បុគ្គល ឬក្រុមជនរំលោភច្បាប់។ វិធានការដោះស្រាយ គឺធ្វើឡើងទៅតាមផ្លូវច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានផ្សេង២ គឺមិនចំណុះឱ្យតាមការទាមទាររបស់ជនខិលខូចទេ។ ប៉ុន្តែសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋានពិតប្រាកដយើងធ្វើការដោះស្រាយសម្របសម្រួលតាមបែបបទ ទន់ភ្លន់ ស្របតាមគោលនយោបាយ **ឈ្នះ-ឈ្នះ**។

៦-ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច :

-អនុវត្តតាមច្បាប់ភូមិបាល និងអនុក្រឹត្យ លេខ ១៤៦ អនក្រ.បក ស្តីពីសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច :

+បានរៀបចំកិច្ចសន្យាស្តង់ដាសំរាប់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច (ដោយ CDC កាលពីខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៨)

+បានចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុនដីសម្បទានធំជាង ១០.០០០ ហិកតា ក្នុងសៀវភៅ Logbook

-បានចុះពិនិត្យតាមដានសកម្មភាព និងកិច្ចដំណើរការគម្រោងវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុនដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច ជាប្រចាំដោយ MAFFបានប្រគល់ភារកិច្ចជូននាយកដ្ឋានកសិ-ឧស្សាហកម្ម និងបានធ្វើប្រតិភូកម្មអំណាចជូនមន្ទីរកសិកម្មខេត្តជាអ្នកពិនិត្យតាមដានផ្ទាល់

- MAFF ចុះត្រួតពិនិត្យ ២ ដង ក្នុងរយៈ ១ ឆ្នាំ ដែលបានកិច្ចសហការជាមួយ SELC និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងបានតម្រូវ ឱ្យក្រុមហ៊ុនផ្តល់នូវរបាយការណ៍លទ្ធផលសម្រេចបានមក MAFFរាល់២ខែម្តង។ ក្រោយពីក្រុមការងារ MAFF និង SELC ចុះពិនិត្យវាយតម្លៃកាលពីឆ្នាំ ២០០៩ កន្លងមកនេះ MAFF បានធ្វើការណែនាំដល់ក្រុមហ៊ុនចំនួន ៣៨ និងបានស្នើសុំលុបគោលការណ៍ និងកិច្ចសន្យាក្រុមហ៊ុនដីសម្បទានចំនួន ០៥ លើផ្ទៃដីប្រមាណ ៤០.១៧១ ហិកតា ក្នុងខេត្តចំនួន ០៤ (ខេត្តក្រចេះ ព្រះវិហារ រតនគិរី និងស្ទឹងត្រែង)

-អនុលោមតាមច្បាប់ភូមិបាល និងអនុក្រឹត្យ ស្តីពីសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច MAFF បានធ្វើការសម្របសម្រួលចរចាជាមួយក្រុមហ៊ុនដែលមានផ្ទៃដីលើស ១០.០០០ ហិកតា ចំនួន ០៩ ក្រុមហ៊ុន លទ្ធផលទទួលបាន គឺ ០៥ ក្រុមហ៊ុនឯកភាពកាត់បន្ថយផ្ទៃដីនៅត្រឹម ១០.០០០ ហិកតា, ០២ ក្រុមហ៊ុន ត្រូវបានលុបគោលការណ៍ និងកិច្ចសន្យាចោល និង ០២ ក្រុមហ៊ុន ទៀត មិនទាន់ឯកភាពកាត់បន្ថយនៅឡើយ។

៧- នីតិវិធីនៃការផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានអនុវត្តតាមស្មារតី នៃច្បាប់ភូមិបាលពិសេសក្នុងមាត្រា ៥៩ ដែលបានកំណត់ពីទំហំផ្ទៃដី និង នីតិបុគ្គល ដែលអាចទទួលទំហំដីសម្បទានមិនលើសពី ១០.០០០ ហិកតា ហើយនឹងអនុវត្តស្របតាមស្មារតីនៃអនុក្រឹត្យស្តីពី សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចដែលបានកំណត់ពីលក្ខខណ្ឌមុនផ្តល់ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច ដូចជាដីដែលបានចុះបញ្ជី ដីជាដីឯកជនរបស់រដ្ឋ ដីដែលមានការប្រើប្រាស់អនុម័តដោយគណៈកម្មាធិការ គ្រប់គ្រងដីរដ្ឋថ្នាក់ខេត្តក្រុងដីដែលបានវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គម ដីដែលមានដំណោះស្រាយបញ្ហាទីតាំងលំនៅថ្មី និងដីដែលបានពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈ ជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី និង ប្រជាពលរដ្ឋ។ ប៉ុន្តែការរៀបចំបំពេញលក្ខខណ្ឌខាង លើនេះត្រូវបានសម្របសម្រួលតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងដូចជាការកំណត់ផ្ទៃដីសម្រាប់ផ្តល់សម្បទានត្រូវតែជាដីឯកជនរបស់រដ្ឋ គឺបានសម្របសម្រួលស្នើសុំគោលការណ៍អនុញ្ញាតពីរាជរដ្ឋាភិបាល និងចុះកិច្ចសន្យាហើយទើបតម្រូវឱ្យក្រុមហ៊ុនបញ្ជីដីជាដីឯកជនរបស់រដ្ឋជាក្រោយ ព្រោះដីសាធារណៈរបស់រដ្ឋភាគច្រើននៅពុំទាន់ បានចុះបញ្ជីនៅឡើយហើយត្រូវចំណាយពេលយូរក្នុងការធ្វើ ការចុះបញ្ជីដីរដ្ឋនេះ (ពី ៦ខែ ទៅដល់ ១ឆ្នាំ)។ ក្រុមហ៊ុនវិនិយោគសំណូមពរឱ្យមានការឯកភាពជាគោលការណ៍ពីរាជរដ្ឋាភិបាល លើទំហំដីរួមជាមុនសិន បន្ទាប់មកទើបធ្វើការចុះបញ្ជីដីរដ្ឋជាក្រោយទោះបីទំហំផ្ទៃដីសម្បទានត្រូវបានថយចុះក៏ដោយ។ ចំពោះលក្ខខណ្ឌផ្តល់ដីតាមផែនការ ប្រើប្រាស់ដីអនុម័តដោយគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋថ្នាក់ខេត្តក្រុងនោះ គឺត្រូវបានអនុវត្តលើការចុះពិនិត្យទីតាំង ជាក់ស្តែង ព្រោះនៅស្ទើរ គ្រប់បណ្តាខេត្តទូទាំងប្រទេសមិនទាន់មានផែនការប្រើប្រាស់ដីដែលបានអនុម័ត ដោយគណៈកម្មាធិការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋថ្នាក់ខេត្ត-ក្រុង នៅឡើយទេ ។ រាល់គ្រប់សំណើសុំសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច អាជ្ញាធរខេត្ត បានចាត់មន្ត្រីជំនាញពាក់ព័ន្ធចុះពិនិត្យសិក្សាវាយតម្លៃទីតាំងដីដែលនៅទំនេរ និងដីពាក់ព័ន្ធនានា ហើយរាយការណ៍ជូន អភិបាលខេត្ត ដែលជាប្រធានគណៈកម្មធិការគ្រប់គ្រងដីរដ្ឋថ្នាក់ខេត្ត-ក្រុង ។

ដូចនេះទីតាំងដែលបានផ្តល់សម្រាប់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចកន្លងមកគឺ ជាដីសាធារណៈរបស់រដ្ឋដែលមានប្រជា-ពលរដ្ឋនៅតិចតួចក្នុងតំបន់ទាំងនោះ ឬ ទីតាំងដីសម្បទានខ្លះគ្មានប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅទាល់តែសោះ ។ ប៉ុន្តែបន្ទាប់ពី

រាជរដ្ឋាភិបាល បានប្រគល់ទីតាំងទាំងនេះជូនក្រុមហ៊ុនឯកជនឱ្យធ្វើការវិនិយោគរួចមក តែងតែមានប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនទៅបោះបង្គោលរាតយកដី ក្នុងតំបន់សម្បទានសម្រាប់កាន់កាប់ធ្វើស្រែចំការ ឬមានប្រជាពលរដ្ឋខ្លះដែលធ្លាប់ បានរស់នៅតំបន់នោះបានពង្រីកផ្ទៃដីប្រើប្រាស់ បន្ថែមទៀតដើម្បីទុកសម្រាប់កូនចៅរបស់ពួកគាត់ជំនាន់ក្រោយ។ ទន្ទឹមនឹងនោះក៏មានជនខិលខូចមួយចំនួនទៀតបានឆ្លៀតឱកាសបោះបង្គោលរាតយកដីក្នុងតំបន់សម្បទានយកទៅលក់ពេលសមត្ថកិច្ចជំនាញរឹបអូសយកមកវិញបែរជាពួកគាត់ទម្លាក់ កំហុសទៅលើរាជរដ្ឋាភិបាល ថាយកដីប្រជាពលរដ្ឋលក់ឱ្យវិនិយោគិន។

៨-រហូតបច្ចុប្បន្នទីតាំងដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចភាគច្រើនសុទ្ធតែត្រូវបានប្រជាពលរដ្ឋទាមទារតវ៉ាយកថាជាដីកាន់កាប់ របស់ពួកគាត់ ទោះបីមានការកាត់ឆ្វៀលតាមគោលការណ៍ស្បែកខ្លាទុកជូនពួកគាត់រួចហើយក៏ដោយ។ ក្រុមហ៊ុនខ្លះត្រូវផ្អាកសកម្មភាពរង់ចាំការដោះស្រាយទំនាស់ និងត្រូវដោះស្រាយសម្របសម្រួលជាថវិកាគោលនយោបាយ ទើបអាចដំណើរការបាន ហើយក្រុមហ៊ុនខ្លះទៀត ត្រូវបានបោះបង់ការវិនិយោគចោលទាំងស្រុង។ បញ្ហាទំនាស់ដីក្នុងតំបន់ ដីសម្បទានត្រូវបានរកឃើញមូលហេតុជាច្រើនករណីដែលក្នុងនោះករណីធ្ងន់ធ្ងរ ឬស្រួចស្រាវបណ្តាលមកពីមានការញុះញង់ពីជន ខិលខូច ឬពីសកម្មជននៃគណបក្សប្រឆាំងមួយចំនួន ព្រមទាំងមានការគាំទ្រពីអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលខ្លះ ផងដែរ ។

៩- ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៣ រហូតដល់ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១០ រាជរដ្ឋាភិបាលបានសម្រេចផ្តល់គម្រោងវិនិយោគសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចសរុបចំនួន ១៤២ ក្រុមហ៊ុន ប៉ុន្តែដោយក្រុមហ៊ុនចំនួន ៤៣ មិនបានអនុវត្តទៅតាមកិច្ចសន្យានៃការវិនិយោគនោះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ បានស្នើសុំព្រមទាំងទទួលបានការឯកភាពពីរាជរដ្ឋាភិបាល លុបគោលការណ៍ និងកិច្ចសន្យាចោល ហើយដកហូតយកដីមកទុកជាសម្បត្តិរដ្ឋវិញលើផ្ទៃដីចំនួន ៣៧៣,៩៤៥ ហិកតា។ បច្ចុប្បន្នក្រុមហ៊ុនដីសម្បទានដែលនៅសុពលភាពមានចំនួន ៩៩ ស្ថិតនៅក្នុងខេត្ត ចំនួន ១៧។ ក្នុងចំណោម ក្រុមហ៊ុនទាំង ៩៩ នេះមានក្រុមហ៊ុនចំនួន ៨៨ កំពុងប្រតិបត្តិការ ក្រុមហ៊ុនចំនួន ០៩ ត្រៀមប្រតិបត្តិការនាឆ្នាំបន្ទាប់ និងក្រុមហ៊ុន ចំនួន ០២ ទៀតបានស្នើសុំទៅរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីលុបគោលការណ៍ និងកិច្ចសន្យា ហើយក្នុងចំណោមក្រុមហ៊ុនប្រតិបត្តិការទាំង ៨៨ មានក្រុមហ៊ុនចំនួន ៥៨ បានដាំដុះលើផ្ទៃដីចំនួន ៨២.២០២ ហិកតា ក្នុងនោះដាំឈើបានចំនួន ៣៦.៩៩៧ ហិកតាដាំកៅស៊ូបាន ២១.៧៩៧ ហិកតា និងដាំដំណាំកសិ-ឧស្សាហកម្ម បានចំនួន ២៣.៤០៨ ហិកតា និងក្រុមហ៊ុនចំនួន ៣០ ទៀតកំពុងចាប់ផ្តើមអនុវត្តផែនការមេ។

ជារួមវិធានការផ្តល់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចកន្លងមកនេះសុទ្ធតែបានពិនិត្យសិក្សាគ្រប់ជ្រុងជ្រោយជាមួយអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដែលពុំមានផលប៉ះពាល់លើសិទ្ធិមនុស្ស និងជីវភាពរស់នៅរបស់សហគមន៍ជនបទ ដែលពឹងផ្អែកលើដីធ្លី និងធនធានធម្មជាតិសម្រាប់ចិញ្ចឹមជីវិតឡើយ។ ប៉ុន្តែអាចមានប៉ះពាល់ខ្លះនៅលើសតិអារម្មណ៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋ នៅជនបទមួយចំនួនដែលពួកគាត់ពុំទាន់យល់ច្បាស់ពីសារប្រយោជន៍ នៃការវិនិយោគសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចនេះ។ ក្នុងករណីចាំបាច់ដែលស្នើឱ្យក្រសួងបំភ្លឺដោយប្រការណាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងករណីខាងលើនេះ សូមសរសេរលិខិតមកក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ ដើម្បីយើងខ្ញុំចាត់វិធានការរកដំណោះស្រាយជូន។

សូមអរគុណ